

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Усвідомлення світовим співтовариством накопичення проблем, пов'язаних зі збільшенням нерівності доходів і бідністю, обмеженістю і вичерпністю природних ресурсів, погіршенням стану довкілля призвело до розуміння необхідності врахування інтересів людини, підвищення якості життя, переходу від кількісного зростання до якісного та появи нового напрямку концепції розвитку суспільства – сталого розвитку. Подолання вказаних проблем, а отже і досягнення сталого розвитку є досить складним для виконання та вимагає виділення значних обсягів і різних джерел фінансування.

Глобальна система фінансування сталого розвитку є взаємопов'язаною системою елементів національного, міжнародного і світового рівнів. Механізм функціонування глобальної системи фінансування сталого розвитку реалізується через процеси мобілізації та розподілу фінансових ресурсів, завдяки чому здійснюється формування національних і міжнародних фінансових ресурсів та їхнє ефективне використання через спрямування до пріоритетних секторів, програм і проектів країнами з метою досягнення цілей сталого розвитку.

Отже, джерела фінансування сталого розвитку зазвичай поділяють на внутрішні (національні) та зовнішні (міжнародні) державні чи приватні.

Мобілізація національних фінансових ресурсів відіграє важливу роль у вирішенні проблем фінансування сталого розвитку, особливо в країнах, що розвиваються. Не менш важливим є міжнародне державне і приватне фінансування, доповнюючи зусилля держави щодо мобілізації ресурсів усередині країни, особливо в країнах, що мають обмежені внутрішні фінансові ресурси.

Джерелами національних фінансових ресурсів є [2, с. 49].

- державні кошти, що включають внутрішні бюджетні надходження,
- приватні кошти, які мобілізовані через офіційні потоки.

Національні фінансові ресурси акумулюються в державному бюджеті, цільових державних фондах і фондах розвитку та розподіляються за такими сферами, як охорона здоров'я, освіта, соціальний захист, сільське господарство та продовольча безпека, інфраструктура, охорона навколишнього середовища.

До основних категорій мобілізації міжнародних державних ресурсів для фінансування сталого розвитку, належать [2, с. 51].

- офіційна допомога розвитку (ОДР), яка надається у формі грантів, кредитів (позик) та інших трансфертів у грошовій або натуральній формі (товарів або послуг),

– додаткові ресурси у вигляді податкових надходжень, зокрема у формі міжнародного солідарного податку на авіаквитки, надходження від якого спрямовуються до Міжнародного механізму закупівель ліків для сприяння покупці ліків для країн, що розвиваються та податку на фінансові операції частина надходжень від якого спрямовується на офіційну допомогу розвитку [1].

– кредити та позики міжнародних фінансових інститутів та установ ООН на цілі сталого розвитку

Міжнародні приватні ресурси (прямі іноземні інвестиції, портфельні потоки, перекази мігрантів, приватна допомога), є не менш важливим компонентом, що доповнює міжнародні державні зусилля в сфері забезпечення сталого розвитку країн, що розвиваються.

На мобілізацію джерел фінансових ресурсів для забезпечення сталого розвитку країн, що розвиваються впливають як внутрішні (макроекономічна політика, правове забезпечення, запобігання корупції та незаконним фінансовим потокам, ефективна система оподаткування) так і зовнішні (стабільність міжнародної фінансової системи, зовнішні умови для здійснення прямих іноземних інвестицій, витрати мігрантів на здійснення міжнародних грошових переказів тощо) чинники [1].

Країни, які не можуть забезпечити фінансування сталого розвитку на національному рівні, повинні створити сприятливі умови для мобілізації і використання міжнародних (державних та приватних) фінансових ресурсів через реалізацію ефективної державної політики в сфері співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями та країнами-донорами, що надають зовнішню допомогу на досягнення цілей сталого розвитку.

Перелік використаних джерел:

1. Доклад Межправительственного комитета экспертов по финансированию устойчивого развития. URL: http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/03/SummaryICESDF_Ru.pdf (дата звернення: 27.03.2021)

2. Кожухова Т.В. Формування та трансформація глобальної системи фінансування сталого розвитку : монографія / Т. В. Кожухова. Кривий Ріг : Видавець ФОП Чернявський Д.О., 2017. 336 с. (дата звернення: 29.03.2021)